

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІНЖЕНЕРІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для навчання на освітню програму
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

для осіб, які вступають на базі диплому
ОКР МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА

на здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Форма здобуття вищої освіти – очна (денна, заочна)

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

1. ВСТУП

Фахове вступне випробування у вигляді тесту проводиться для навчання за освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для підготовки освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст».

Екзамен є перевіркою рівня теоретичної підготовки студентів із засвоєння програмного матеріалу з профільних економічних дисциплін, їх готовності до самостійних узагальнень, вміння аналізувати і вирішувати конкретні економічні завдання.

Результати складання екзамену (написання тесту) є основою для участі в конкурсі на зарахування для навчання за освітньою програмою підготовки «Бакалавр» за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст».

2. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, МАТЕРІАЛИ ЯКИХ МІСТЯТЬСЯ В ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТАХ (ТЕСТОВИХ ЗАВДАННЯХ)

Програму фахового вступного випробування складають матеріали таких дисциплін:

1. Економіка підприємства;
2. Маркетинг;
3. Менеджмент;
4. Фінанси;
5. Фінансовий облік.

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, НА ОСНОВІ ЯКИХ СФОРМОВАНИ ТЕСТИ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1: Підприємство і підприємництво в сучасній системі господарювання

Поняття підприємства, ознаки підприємства. Підприємницькі структури. Класифікація підприємства за різними ознаками. Нормативні документи.

Тема 2: Основні фонди підприємства

Поняття та класифікація основних фондів підприємства. Оцінка основних фондів. Зношення, амортизація та ремонт основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів підприємства.

Тема 3: Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства

Поняття та матеріальний склад оборотних фондів підприємства. Показники використання матеріальних ресурсів. Оборотні кошти підприємства, їх структура та джерела формування.

Тема 4: Персонал підприємства та продуктивність праці.

Персонал підприємства, його склад, структура і класифікація. Кадрова політика підприємства і управління персоналом. Продуктивність праці, показники та методи її вимірювання. Методи нормування праці.

Тема 5: Мотивація та управління персоналом

Мотивація на наукова організація праці. Види мотивація. Основні аспекти мотивації. Вимоги мотивації. Методи мотивації.

Тема 6: Оплата праці на підприємстві

Поняття та види заробітної плати. Функції заробітної плати. Тарифна система оплати праці, її елементи. Форми та системи оплати праці. Система участі у прибутках.

Тема 7: Продукція, якість та конкурентоспроможність продукції

Поняття та види продукції. Поняття якості продукції. Методи оцінки якості продукції. Поняття конкурентоспроможності продукції.

Тема 8: Собівартість продукції та витрати підприємства

Поняття та характеристика витрат на виробництво. Класифікація витрат за різними методами. Складання кошторису витрат на виробництво. Собівартість продукції та її показники.

Тема 9: Ціноутворення на підприємстві

Економічний зміст та функції ціни. Види цін. Формування цін. Методи ціноутворення.

Тема 10: Інвестиційна діяльність підприємства

Інвестиційна діяльність підприємства. Види інвестицій та їх характеристика. Виробничі інвестиції та їх структура. Оцінка ефективності виробничих інвестицій.

Тема 11: Фінансова діяльність підприємства

Суть та завдання фінансової діяльності підприємства. Показники оцінки фінансового стану підприємства. Поняття, види і розподіл прибутку підприємства. Ефективність діяльності підприємства. Рентабельність.

Тема 12: Реструктуризація, банкрутство, санація та ліквідація підприємства

Сутність реструктуризації. Поняття та основні види банкрутства. Санація підприємства. Ліквідація підприємства.

МАРКЕТИНГ

Тема 1. Сутність маркетингу та його сучасна концепція

Сутність маркетингу та його визначення. Основні підходи до визначення маркетингу. Основні передумови виникнення маркетингової діяльності. Еволюція концепцій маркетингу. Основні функції маркетингу. Потреба як основна ідея маркетингу. Ієрархія потреб А. Маслоу. Цінності, основні види. Запити. Попит. Основні види попиту.

Товар. Класифікація товарів. Вартість та задоволення. Функціональне задоволення. Психологічне задоволення. Маркетингова комунікація, розподіл та ринок.

Концепція сучасного маркетингу. Послідовність: потреба — бажання — попит — обмін. Суб'єкти маркетингу. Їх класифікація.

Тема 2. Сучасні підходи до організації маркетингу

Основні види маркетингу: залежно від цілей обміну; залежно від сфери застосування; за територіальною ознакою; залежно від ступеня ринкової орієнтованості; залежно від виду діяльності; залежно від особливостей суб'єкта; залежно від охоплення сегменту; за видами попиту (конверсійний, стимулюючий, креативний, ремаркетинг, синхромаркетинг, підтримуючий, демаркетинг, протидіючий).

Зовнішнє маркетингове середовище: мікросередовище та макросередовище. Складові зовнішнього середовища.

Внутрішнє середовище. Складові внутрішнього середовища.

Дослідження ринку та попиту. Поняття ринку. Кон'юнктурні дослідження. Основні показники, що характеризують ринок. Типи ринків. Чиста або досконала конкуренція. Монополістична конкуренція. Олігополістична конкуренція.

Тема 3. Маркетингові дослідження

Сутність маркетингових досліджень. Мета маркетингових досліджень. Об'єкти маркетингового дослідження. Основні напрями маркетингових досліджень. Вимоги до маркетингових досліджень. Процедура маркетингових досліджень.

Сегментування споживчого ринку. Оцінка привабливості сегменту.

Маркетингові інформаційні системи. Класифікація маркетингової інформації. Загальна оцінка вторинної та первинної інформації.

Маркетингова інформаційна система. Елементи цієї системи.

Види маркетингових досліджень. Кабінетні та польові дослідження. Групи маркетингових методів дослідження.

Тема 4. Сегментування ринку та позиціонування товару

Поняття сегментування ринку. Етапи процесу сегментування. Критерії сегментування споживчих та ділових ринків. Методи сегментування: послідовні групування, методи багатомірної статистичної класифікації (кластерний аналіз). Визначення профілів ринкових сегментів. Вибір найбільш привабливих сегментів формування цільового ринку. Критерії вибору цільових сегментів. Поняття позиціонування. Конкурентна перевага як основа позиціонування. Види конкурентних переваг, за якими можна здійснювати позиціонування. Карта позиціонування. Типові помилки при позиціонуванні.

Тема 5. Маркетингова товарна політика

Комплекс маркетингу. Товар. Ціна. Розподіл товару. Просування товару.

Поняття маркетингової товарної політики. Основні рішення в межах товарної політики.

Поняття товару. Класифікація товарів. Послуга як товар. Особливості маркетинг-послуг. Якість товару. Чотири рівні якості товару. Упаковка товару. Внутрішня, зовнішня упаковка.

Поняття асортименту товарів. Формування асортименту. Асортиментна концепція.

Життєвий цикл товару. Сутність управління життєвим циклом товару. Розробка нового товару. Основні підходи до визначення нового товару. Основні етапи розробки нового товару. Причини невдач при виведенні нового товару на ринок.

Товарний знак (торгова марка). Значення товарного знаку. Основні функції товарного знаку.

Тема 6. Маркетингова цінова політика

Сутність маркетингової цінової політики. Основні цілі ціноутворення. Основні функції ціни. Види цін. Залежність цін від обороту. Залежність цін від впливу держави. Залежність цін від особливостей комерційного контракту. Ціни залежно від сфери діяльності. Ціни залежно від порядку відшкодування споживачем транспортних витрат.

Вибір методу ціноутворення залежно від ринкового стану. Методи ціноутворення. Методи, орієнтовані на витрати, на попит, на конкурентів. Етапи процесу ціноутворення.

Цінові стратегії. Стратегії, пов'язані з виведенням нового товару на ринок. Стратегії ціноутворення в межах товарної номенклатури. Встановлення остаточної ціни. Варіанти коригування цін.

Тема 7. Маркетингова політика розподілу

Сутність політики розподілу. Мета політики розподілу та її завдання. Канал розподілу. Рівень каналу розподілу. Довжина каналу розподілу. Ширина каналу розподілу. Функції каналів розподілу.

Посередники. Класифікація посередників. Прямий збут. Опосередкований збут. Фактори, що впливають на вибір посередника.

Оптова торгівля. Форми оптових торговців. Роздрібна торгівля. Форми роздрібно торгівлі.

Маркетингові системи розподілу. Традиційна система розподілу.

Фактори, що впливають на вибір каналів розподілу. Сутність управління каналами розподілу.

Тема 8. Маркетингова політика комунікацій

Сутність маркетингової політики комунікації. Основні функції маркетингової комунікації. Цілі маркетингової комунікативної політики. Комунікативні засоби, їх класифікація. Основні та синтетичні комунікативні засоби.

Процес маркетингової комунікації. Основні елементи процесу маркетингової комунікації. Комплекс просування товару. Цілі просування. Основні фактори, що впливають на просування. Реклама. Основні види реклами. Процес планування реклами.

Стимулювання збуту. Спрямованість стимулювання. Засоби стимулювання споживачів. Засоби стимулювання посередників. Засоби стимулювання власного торгового персоналу. Персональний продаж. Паблік рилейшнз, його основні цілі.

Тема 9. Організація і контроль маркетингової діяльності підприємства

Організація відділу маркетингу. Ланка управління. Ступінь (рівень) управління.

Основні принципи організації відділу. Функції відділу маркетингу. Організаційні структури відділу маркетингу. Основні типові моделі інтегрованих маркетингових структур. Функціональна структура відділу маркетингу. Регіональна структура. Товарна (продуктова) структура. Сегментна структура. Матрична організаційна структура.

Зв'язок маркетингових служб з іншими відділами підприємства.

Контроль маркетингової діяльності. Етапи процесу контролю.

МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1: Зміст, історія розвитку та роль менеджменту

Менеджмент як навчальна дисципліна. Предмет, мета і завдання дисципліни.

Менеджмент: наука і мистецтво. Еволюція поглядів на сутність менеджменту та еволюція підходів до його вивчення. Функції менеджменту.

Ранні теорії менеджменту. Класична теорія менеджменту: школа наукової управління (Ф. Тейлор, Френк та Лілія Гілбрейти, Г. Гант); адміністративна школа управління (А. Файоль, М. Вебер). Неокласична теорія менеджменту: школа поведінки та школа людських відносин (хотторнські експерименти Е. Мейо, М.П. Фоллет, Д. Мак-Грегор). Кількісна теорія менеджменту: школа науки управління.

Інтегровані підходи до управління. Процесійний підхід до управління. Системний підхід до управління. Ситуаційний підхід до управління.

Сучасні напрями розвитку науки управління. Тенденція посилення технократичного аспекту менеджменту. Гуманізація управління. Поєднання інтересів бізнесу, суспільства та людини. Інтернаціоналізація менеджменту.

Тема 2: Організація як суб'єкт управління

Поняття організації. Формальні та неформальні організації. Прості та складні організації. Керуюча система організації. Керована система організації. Функціонування організації екосистеми. Загальні риси організації. Цілі діяльності організації та критерії її успіху.

Горизонтальний поділ праці в організації. Підрозділи в організації. Вертикальний поділ праці в організації.

Внутрішнє середовище організації. Цілі, структура, завдання, технологія організації та

кадровий склад.

Зовнішнє середовище організації. Постачальники, закони і державні організації, споживачі, конкуренти, стан економіки, соціокультурні та політичні фактори зовнішнього впливу на організацію.

Тема 3: Менеджери в організації

Менеджмент як вид діяльності. Суть управлінської праці й ознаки діяльності менеджера. Ролі керівника за Г.Мінцбергом.

Сфери та рівні менеджменту. Якості менеджера. Технічні якості. Уміння взаємодіяти з людьми. Концептуальні здібності. Діагностичні здібності. Аналітичні здібності. Розвиток якостей, що необхідні менеджеру. Ознаки слабкого керівника. Ефективність роботи менеджера.

Тема 4: Прийняття управлінських рішень

Прийняття рішень у процесі управління. Розширене та вузьке поняття прийняття рішень. Моделі теорії прийняття рішень: класична, поведінкова, ірраціональна.

Процес прийняття рішень. Інтуїтивна та раціональна технології прийняття рішень. Основні етапи раціональної технології прийняття рішень. Людський та організаційний фактори в процесі прийняття рішень. Індивідуальне та групове прийняття рішень. Методи творчого пошуку альтернативних варіантів.

Методи обґрунтування управлінських рішень. Класифікація методів обґрунтування управлінських рішень. Кількісні та якісні методи прийняття рішень. Можливості та сфери використання аналітичних, статистичних, теоретико-ігрових методів та методів математичного програмування. Інструменти обґрунтування управлінських рішень: платіжна матриця; дерево рішень, ігри з природою; теорія ігор. Переваги та недоліки кількісних методів. Експертні методи прийняття рішень.

Тема 5: Основи планування в організації

Поняття та цілі управлінського планування. Основні етапи процесу планування: визначення цілей діяльності організації; розробка стратегії; надання стратегії конкретної форми. Поняття "мета" в управлінні. Класифікація цілей: за рівнем абстракції, за об'єктами спрямованості, за організаційними рівнями, за часовими інтервалами. Фактори, що впливають на результативність установалення цілей. Управління за цілями (МВО). Типи планів в організації.

Суть стратегічного планування. Суть поняття "стратегія". Значення стратегії та необхідність її розробки. Елементи стратегії. Рівні стратегії.

Формування стратегії. Логіка процесу формування стратегії. Визначення місії фірми. Зовнішній аналіз: сприятливі можливості та загрози. Внутрішній аналіз: сильні та слабкі сторони організації. SWOT-аналіз. Оцінка стратегічних альтернатив та вибір стратегії.

Методи вибору стратегії. Методи вибору загально корпоративної стратегії: матриця BCG; модель життєвого циклу продукції; нова матриця BCG. Стратегії бізнесу: стратегія контролю над витратами; стратегія диференціації: стратегія фокусування. Загальна характеристика функціональних стратегій.

Надання стратегії конкретної форми. Тактичні плани, програми, проекти, політика, стандартні операційні процедури, правила. Фактори, що впливають на ефективність планування в організації.

Інструменти процесу планування. Кількісні методи прогнозування: аналіз числових рядів; причинно-наслідкове моделювання (регресійні моделі, економетричні моделі). Якісні методи критичного шляху (CPM). Аналіз беззбитковості. Моделі управління запасами. Моделі теорії черг.

Тема 6: Основи теорії мотивації

Людський фактор в управлінні. Людина в процесі управління. Унікальність особистості працівника: здібності та вміння, сприйняття, ставлення до роботи та до мотиваційних чинників. Суть поняття "мотивація". Взаємозв'язок потреб, спонукань, дій та цілей у моделюванні процесу мотивації.

Змістові теорії мотивації. Сутність змістового підходу до мотивації. Теорія "ієрархії потреб людини" А. Маслоу. теорія "мотиваційної гігієни" Ф. Герцберга. Теорія потреб

Д. Мак-Клеланда. Порівняльна характеристика змістових теорій мотивації.

Процесні теорії мотивації. Сутність процесного підходу до мотивації. Теорія підкріплення Б. Скіннера. Теорія сподівань В. Врума. Теорія справедливості С. Адамса. Модель Портера-Лоулера.

Тема 7: Лідирування

Природа керування та лідирування. Вертикальний поділ праці в організації та необхідність керування. Суть поняття "повноваження" та "влада". Форми впливу та влади. Ілюзія влади. Суть поняття "лідирування". Класифікація підходів до розуміння лідирування. Лідирування як сукупність певних рис характеру керівника.

Підхід до лідирування з погляду манери поведінки керівника. Поняття "стиль керування" та "континуум стилів керування". Теорія Х та теорія У Д. Мак-Грегора. Авторитарно-демократичний континуум стилів керування Танненбаума-Шмідта. Ліберальний стиль керування. Континуум стилів керування Р. Лайкера. Двовимірне трактування стилів керування вченими університету штату Огайо. Таблиця стилів керування Р. Блейка та Дж. Моутон.

Ситуаційний підхід до лідирування. Ситуаційна модель керування Ф. Фідлера. Модель "Шлях-мета" Т. Мітчела та Р. Хауса. Теорія життєвого циклу П. Херсі та К. Бланшара. Модель В. Врума та Ф. Йеттона прийняття рішень керівником.

Тема 8: Комунікації

Процес комунікації. Сутність поняття "комунікація". Її роль та функції в системі управління. Процес комунікації: модель; етапи (народження ідеї; кодування, передача; сприйняття; декодування; розуміння); елементи (відправник; повідомлення; канал зв'язку; одержувач). Зворотній зв'язок та шум у процесі комунікації.

Міжособові та організаційні комунікації. Усна, письмова та невербальна комунікації. Міжрівневі комунікації: зверху до низу, знизу догори, горизонтальні, діагональні Формальні та неформальні комунікації.

Управління комунікаційними процесами. Завади на шляху ефективної комунікації. Способи подолання перешкод ефективній комунікації. Методи підвищення ефективності комунікації. "Вікно Джохарі". Комунікаційні мережі.

Тема 9: Управління конфліктами, перемінами, стресами.

Управління конфліктами, перемінами та стресами. Природа конфлікту та управління конфліктною ситуацією в організації. Внутрішньо особистий конфлікт. Між особистий конфлікт. Конфлікт між особою та групою. Між груповий конфлікт. Причини конфліктів, методи їхнього розв'язання. Очікувані наслідки від управління конфліктами.

Природа організаційних перемін та управління ними. Модель управління організаційними перемінами Грейнера. Заходи щодо подолання опору перемінами.

Суть організаційного розвитку. Характеристики основ складових організаційного розвитку.

Природа та управління стресами. Фактори, які викликають стреси. Етапи виникнення стресу. Види почуттів, які формують стреси. Підходи А. Косенка. Механізм управління стресами.

Тема 10. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності.

Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення. Напрями підвищення ефективності управління організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту. Культура менеджменту.

ФІНАНСИ

Тема 1. Сутність і основи організації фінансів підприємств

Поняття й сутність фінансів підприємств. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма вияву їх сутності. Фінанси підприємств за умов формування ринкової економіки.

Сфери фінансових відносин підприємств. Фінансові відносини між підрозділами підприємств, між суб'єктами господарювання, з державою, з банками, страховими компаніями.

Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Методи і способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Внутрішні і зовнішні джерела. Власні, позичені та залучені кошти.

Основи організації фінансів підприємств: саморегулювання, самоокупність самофінансування.

Фінансова діяльність підприємства. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємств. Принципи організації розрахунків.

Порядок відкриття підприємствами розрахункового, поточного, валютного, позичкового, депозитного та інших рахунків у банку. Використання коштів із розрахункового рахунка.

Форми безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, акредитивами, векселями, платіжними вимогами.

Готівково-грошові розрахунки на підприємстві та сфера їх застосування. Організація грошово-готівкових розрахунків.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності.

Тема 3. Формування і розподіл прибутку

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності. Балансовий прибуток і його склад.

Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку. Собівартість продукції та її вплив на прибуток.

Встановлення цін на продукцію. Рентабельність продукції.

Прибуток від реалізації інших активів. Позареалізаційний прибуток, його склад і формування.

Методи розрахунку прибутку. Рентабельність підприємств.

Розподіл прибутку підприємств, його зміст і економічне значення. Розподіл прибутку між державою і суб'єктами господарювання.

Формування чистого прибутку підприємств і його використання.

Форми грошових коштів підприємства, що утворюються за рахунок чистого прибутку. Виплата дивідендів. Нерозподілений прибуток і його використання.

Тема 4. Оподаткування підприємств

Система оподаткування підприємств, її функції та призначення. Види податків, що їх сплачують підприємства.

Непрямі податки й особливості їх впливу на фінансово-господарську діяльність підприємств.

Акцизний збір. Об'єкти оподаткування. Ставки акцизного збору. Порядок його обчислення.

Податок на додану вартість. Платники податку. Об'єкти оподаткування та визначення оподаткованого обороту. Пільги щодо податку. Порядок відшкодування сум податку на додану вартість, сплачених підприємством за матеріальні ресурси (роботи, послуги), основні засоби.

Прямі податки. Податок на прибуток підприємств. Порядок визначення оподаткованого прибутку.

Податок на нерухомість підприємств. Плата за землю. Податок з власників транспортних засобів. Місцеві податки й збори, які сплачують підприємства.

Обов'язкові відрахування підприємств у державні цільові фонди та їх вплив на

діяльність підприємств.

Тема 5. Обігові кошти

Сутність оборотних коштів та їх організація. Склад і розміщення оборотних коштів.

Необхідність і методи визначення потреби в оборотних коштах. Метод прямого розрахунку й сфера його застосування. Поняття норм і нормативів оборотних коштів, їх розрахунок. Економічний метод обчислення потреби в оборотних коштах і його використання.

Джерела формування оборотних коштів. Власні оборотні кошти. Позичені і залучені оборотні кошти.

Показники стану оборотних коштів. Нестача власних оборотних коштів, її визначення, причина виникнення і джерела поповнення.

Показники ефективності використання оборотних коштів. Оборотність оборотних коштів і способи її прискорення. Коефіцієнти, що характеризують використання оборотних коштів.

Тема 6. Кредитування підприємств

Необхідність у залученні кредитних ресурсів. Форми кредитів, які використовуються у господарській діяльності підприємств. Банківській, комерційний, лізинговий, іпотечний, бланковий, консорціумний кредити.

Різновиди банківських кредитів: за строками кредитування, за забезпеченням, за методами надання, за строком погашення. Принципи кредитування.

Визначення потреби підприємства в кредитах. Кредитний договір: сутність і порядок укладання. Відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору.

Способи отримання кредиту. Оцінювання кредитоспроможності підприємства.

Порядок погашення кредиту. Позичковий процент, фактори, що на нього впливають, джерела сплати.

Товарний кредит, умови його отримання та погашення.

Тема 7. Оцінювання фінансового стану підприємств

Оцінювання фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Показники фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінювання фінансового стану підприємства.

Сутність ліквідності підприємства. Показники ліквідності та методи їх визначення. Оцінювання показників ліквідності. Фактори, що впливають на стан ліквідності.

Сутність платоспроможності. Фактори, що впливають на платоспроможність підприємств. Методика їх визначення. Оцінювання показників платоспроможності.

Фінансова стійкість підприємства, її сутність. Система показників фінансової стійкості підприємства, методика їх розрахунку і оцінювання.

Тема 8. Фінансове планування на підприємствах

Зміст і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах.

Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів.

Інформаційна база фінансового планування. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування.

Фінансовий план як складова бізнес-плану. Зміст і структура фінансового плану підприємства (баланс доходів і видатків). Виконання фінансового плану.

Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і здійснення платежів, його призначення.

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Суб'єкти і об'єкти регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні. Загальні засади організації обліку на підприємстві. Склад та елементи фінансової звітності. Якісні характеристики, принципи підготовки фінансової звітності.

Тема 2. Облік грошових коштів

Визначення та склад грошових коштів та їх еквівалентів. Порядок документального оформлення касових операцій. Облік касових операцій. Порядок обліку операцій на рахунках в установах банків. Облік інших грошових коштів.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Визначення, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості у обліку за П(С)БО 10. Первинний облік операцій з дебіторами. Облік довгострокової заборгованості. Облік поточної дебіторської заборгованості (векселів одержаних; за товари, роботи, послуги; за розрахунками). Оцінка на дату балансу.

Тема 4. Облік основних засобів і нематеріальних активів

Визначення, класифікація та оцінка основних засобів за П(С)БО 7. Первинний та аналітичний облік основних засобів. Методи нарахування амортизації по основних засобах. Наступні витрати по основних засобах. Синтетичний облік операцій з основними засобами: Переоцінка основних засобів. Визначення, оцінка та класифікація інших матеріальних активів за П(С)БО 7. Знос інших матеріальних необоротних активів. Облік інших матеріальних необоротних активів. Визначення, оцінка та класифікація нематеріальних активів за П(С)БО 8. Знос нематеріальних активів. Облік нематеріальних активів.

Тема 5. Облік поточних і довгострокових фінансових інвестицій

Визначення, класифікація та оцінка поточних фінансових інвестицій за П(С)БО 12. Облік операцій з поточними фінансовими інвестиціями. Переоцінка на дату балансу. Визначення та класифікація довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка довгострокових фінансових інвестицій. Облік довгострокових інвестицій.

Тема 6. Облік виробничих запасів

Визначення, класифікація та оцінка запасів у обліку за П(С)БО 9. Методи визначення собівартості запасів. Первинний облік запасів. Аналітичний облік запасів. Синтетичний облік операцій з запасами. Переоцінка запасів на дату балансу.

Тема 7. Облік витрат виробництва і готової продукції

Визначення та оцінка витрат на виробництво продукції. Класифікація витрат за видами діяльності, функціями, економічними елементами за П(С)БО 16. Облік прямих матеріальних витрат. Облік прямих витрат на оплату праці. Облік інших прямих витрат. Облік загальновиробничих витрат. Визначення та оцінка готової продукції. Облік готової продукції. Документальне оформлення руху готової продукції.

Тема 8. Облік короткострокових і довгострокових зобов'язань

Документальне оформлення розрахунків з постачальниками. Облік розрахунків з постачальниками. Документальне оформлення кредитів банку. Облік кредитів банку. Визначення, класифікація та оцінка довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань по кредитах. Облік довгострокових зобов'язань по векселях. Облік довгострокових зобов'язань по облігаціях. Облік довгострокових зобов'язань з фінансової оренди. Облік відстрочених податкових зобов'язань. Загальна система оподаткування. Джерела нарахування податків, зборів, платежів до бюджету. Облік розрахунків з бюджетом по податках та платежах.

Тема 9. Облік праці, її оплати і відрахувань на соціальне страхування

Економічні і правові засади регулювання оплати праці. Види та форми оплати праці. Документальне оформлення розрахунків з оплати праці. Облік розрахунків з оплати праці. Правові засади регулювання розрахунків за соціальним страхуванням. Документальне оформлення розрахунків за соціальним страхуванням. Синтетичний облік розрахунків за соціальним страхуванням.

Тема 10. Облік доходів і фінансових результатів діяльності підприємства

Визначення, визнання та класифікація доходів і витрат підприємства. Облік доходів і витрат від операційної діяльності. Облік доходів і витрат від фінансової діяльності. Облік доходів і витрат від іншої звичайної діяльності. Облік доходів і витрат від надзвичайної діяльності. Визначення і класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. Синтетичний облік фінансових результатів діяльності.

Тема 11. Облік власного капіталу та забезпечення майбутніх витрат і платежів

Визначення статутного капіталу. Формування та зміни статутного капіталу.

Синтетичний облік статутного капіталу. Облік резервного капіталу. Облік неоплаченого капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Визначення, класифікація та оцінка забезпечень майбутніх витрат і платежів. Синтетичний облік забезпечень майбутніх витрат і платежів.

Тема 12. Фінансова звітність підприємства

Узагальнення даних бухгалтерського обліку. Бухгалтерська і податкова звітність, її значення та використання в управлінні підприємством. Загальні вимоги до фінансової звітності згідно з стандартами бухгалтерського обліку. Склад і форми бухгалтерської і податкової звітності. Порядок складання і подання за призначенням бухгалтерської і податкової звітності. Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах згідно зі стандартами бухгалтерського обліку.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Поняття підприємства, цілі і напрямки його діяльності.
2. Правові основи функціонування підприємства.
3. Класифікація підприємств.
4. Структура підприємства.
5. Добровільні та інституційні об'єднання підприємств.
6. Виробнича програма підприємства.
7. Продукція як основний результат діяльності підприємства.
8. Сутність, значення та основні етапи розробки виробничої програми підприємства.
9. Показники виробничої програми.
10. Виробничі фонди підприємства.
11. Класифікація та структура основних фондів.
12. Оцінка основних фондів.
13. Спрацювання, амортизація та відтворення основних фондів.
14. Ефективність відтворення та використання основних фондів.
15. Склад і структура оборотних фондів підприємства.
16. Оборотні кошти і джерела їх формування.
17. Управління (нормування) оборотними коштами.
18. Показники оборотності (ефективності використання) оборотних коштів. Напрямки покращення використання оборотних коштів.
19. Нематеріальні активи підприємства.
20. Реалізація права власності на нематеріальні ресурси.
21. Оцінка вартості та амортизація нематеріальних активів.
22. Поняття, класифікація та структура персоналу.
23. Кадрова політика і система управління персоналом.
24. Оцінка персоналу.
25. Продуктивність праці персоналу.
26. Основні підходи до розуміння сутності маркетингу.
27. Принципи маркетингу, як управлінської концепції.
28. Функції маркетингу, як сфери практичної діяльності.
29. Види маркетингу.
30. Етапи життєвого циклу товарів.
31. Цілі ціноутворення.
32. Ціноутворення на ринках різних типів.
33. Методика розрахунку ціни.
34. Підходи до проблеми ціноутворення.
35. Принципи управління.
36. Функції та методи управління.
37. Формальні і неформальні групи, відмінності.
38. Розробка управлінських рішень.
39. Різновиди, способи і методи прийняття рішень.
40. Комунікації, типи.
41. Мотивація в управлінській діяльності.
42. Теорія потреб А. Маслоу.
43. Форми влади.
44. Стилi керування.
45. Культура управління.
46. Конфлікти, причини їх виникнення.
47. Управління конфліктами, класифікація конфліктів.
48. Шляхи виходу з конфліктних ситуацій.
49. Стреси і фактори, що їх викликають.
50. Навички, необхідні менеджеру (ділова кар'єра).

51. Кваліфікаційні вимоги до особистості менеджера.
52. Структура бізнес-плану
53. Суть та функції кредиту
54. Характеристика цінних паперів
55. Сутність та джерела формування оборотних коштів
56. Непрямі податки та їх характеристика
57. Цінні папери та їх види
58. Різновиди банківських кредитів
59. Прибуток від операційної діяльності
60. Іменні, прості та привілейовані акції
61. Суть фючерсів, гарантів та опціонів
62. Посередники на ринку цінних паперів
63. Прибуток від фінансових операцій
64. Необхідність переходу бухгалтерського обліку України на міжнародні стандарти.
65. Характеристика національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
66. Основні поняття з обліку касових операцій та ін. коштів.
67. Порядок організації готівкових розрахунків.
68. Вимоги до складання документів.
69. Контроль за дотриманням касової дисципліни.
70. Облік операцій на поточному рахунку в банку.
71. Загальна характеристика запасів. Їх значення, основні завдання обліку.
72. Документування господарських операцій з виробничими запасами.
73. Інвентаризація виробничих запасів.
74. Синтетичний облік операцій з виробничими запасами.
75. Поняття основних засобів.
76. Класифікація основних засобів.
77. Оцінка основних засобів.
78. Джерела надходження та напрямки вибуття основних засобів.
79. Характеристика рахунків обліку основних засобів.
80. Основні поняття, види та форми заробітної плати.
81. Структура заробітної плати: основна та додаткова.
82. Порядок нарахування заробітної плати.
83. Види утримань із заробітної плати.
84. Порядок розрахунку середньої заробітної плати та його застосування.
85. Поняття та види інвестицій.
86. Визначення та оцінка фінансових інвестицій.
87. Синтетичний та аналітичний облік фінансових інвестицій.
88. Загальні поняття про власний капітал.
89. Характеристика складових власного капіталу: статутного, пайового, резервного, додаткового, вилученого, нерозподіленого.
90. Склад витрат виробництва.
91. Мета та етапи обліку витрат виробництва.
92. Аналітичний облік витрат виробництва.
93. Облік доходів підприємства.
94. Облік фінансових результатів.
95. Фінансова звітність підприємства.
96. Форми фінансових звітів.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Фахове випробування проводиться в формі тестування та оцінюється за 200- бальною шкалою (від 100 до 200). Білет тестового випробування складається з 10 завдань з вибором однієї правильної відповіді.

За одне завдання абітурієнт може одержати 0 балів або 10 балів.

0 балів за одне завдання виставляють в таких випадках :

1) абітурієнт вказав у клітинку номер який не збігається з номером правильної відповіді;

2) абітурієнт залишив клітинку порожньою;

3) абітурієнт вказав номер правильної відповіді в клітинці правильно, але робив виправлення.

10 балів за одне завдання виставляється лише у випадку, якщо абітурієнт вказав у клітинці номер який співпав з номером правильної відповіді.

Максимально можлива оцінка за вступне фахове випробування – 200 балів.

Мінімально допустимий бал для участі у конкурсі – 120.

6. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

1. Бойчик І. Економіка підприємства: Навч. посібник. - К.: Атика, 2009.- 298с.
2. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник / О.С. Іванілов. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 728 с.
3. Економіка. Навч. посібник. / За ред. С. Степаненка. - К.: КНЕУ, 2008. - 308 с.
4. Покропивний С. Економіка підприємства. Підручник. 2-ге вид. - К.: КНЕУ, 2008. - 528 с.
5. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібник / Березін О.В., Березіна Л.М., Бутенко Н.В. - К.: Знання, 2009. - 390 с.

МАРКЕТИНГ

1. Белявцев М. І. Маркетинг: Навч. посіб. / М. І. Белявцев, Л. М.Іваненко. — К.: ЦНЛ, 2005. — 328 с.
2. Бородкіна Н. О. Маркетинг: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2007 - 362 с.
3. Буряк П. Ю. Маркетинг: Навч. посіб. / П. Ю. Буряк, Б. А. Карпінський, Я. Ю. Карпова. — К.: Професіонал, 2005. — 320 с.
4. Бутенко Н. В. Маркетинг: підручник. / Н. В. Бутенко — К.: Атика, 2008. — 300 с.
5. Гаркавенко С. С. Маркетинг: підручник. / С. С. Гаркавенко — 6-те вид.— К.: Лібра, 2008. — 720 с.
6. Гірченко Т. Д. Маркетинг: Навч. посіб./ Т. Д. Гірченко, О. В. Дубовик. — К.: ІНКОС: ЦНЛ, 2007. — 255 с.

МЕНЕДЖМЕНТ

1. Юрчишин В., Паламарчук В. Фундаментальний підручник з менеджменту. - К.: Вищашкола, 2003. – 268 с.
2. Андрушків Б.М., Кузьмін О.Е. Основи менеджменту. - Львів: Світ, 2008. -510 с.
3. Олійник С.У. та інші. Менеджмент: навчальний посібник. – Харків: Освіта і наука, 2005. – 246 с.
4. Хміль Ф.І. Менеджмент: підручник. - К.: Вища школа, 2005. – 361 с.
5. Шегда А. В. Основи менеджмента (учебное пособие). К.: Знание, 2006. – 388 с.

ФІНАНСИ

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. – К. – 2014.
2. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємств: Підручник. – К. – 2013.

3. Василик О.Д. Державні фінанси України. – К. – 2012.
4. Гринькова В.М., Лепейко Т.І. Фінанси підприємств. – Х. – 2010.
5. Коробов М.Я. Фінанси промислового підприємства. – К. – 2005.
6. Опарін В.М. Фінанси: Навч. посіб. – К. – 2011.

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

1. Коблянська О.І. Фінансовий облік : [навчальний посібник]. – К.: Знання, 2004. – 473 с.
2. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: [підручник]. – Київ: Вид.-во «Центр навч. літ.», 2004. – 632 с.
3. Пушкар М.С. Фінансовий облік : [підручник] . – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.
4. Приймак С.В. Звітність підприємств [навч.-метод. посібник] / С.В. Приймак, М.Т. Костишина, Д.В. Долбнева – Львів: ЛДФА, Видавництво «Ліга Прес», 2014.– 604 с.
5. Шот А.П. Фінансовий облік : [навчальний посібник]. – Львів : Видавництво ТзОВ «Растр -7», 2016. – 342 с.
6. А. Шот, С. Нікшич. Фінансовий облік. Практикум. [навчальний посібник]. – Львів. : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 236 с.